

พุทธธรรมกับการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยาม
ในพระบรมราชูปถัมภ์*

BUDDHISM AND GOOD MANAGEMENT ACCORDING TO THE MISSION OF THE
ASSOCIATION OF SIAMESE ARCHITECTS UNDER THE ROYAL PATRONAGE



สุรวุฒ ณ ระนอง

Surawut Naranong

บริษัท สิริณ ดีไซน์ จำกัด

Sirine Design Co., Ltd.

E-mail: wutnaranong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งอธิบาย การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 และหลักบริหารธรรมาภิบาล 6 มาส่งเสริมการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งหลักอิทธิบาท 4 นั้น เป็นธรรมที่นำมาสู่ความสำเร็จ มี 4 ประการ คือ 1) ฉันทะ มีความพอใจที่จะบริหารงานให้ได้บรรลุผลสำเร็จตามพันธกิจ 2) วิริยะ บริหารงานอย่างสุดความสามารถและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค 3) ด้านจิตตะ มีความรอบคอบก่อนที่จะให้นำไปปฏิบัติ 4) ด้านวิมังสา พิจารณาใคร่ครวญเพื่อเป็นแนวทางครั้งต่อไป และหลักบริหารธรรมาภิบาล 6 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานที่ชัดเจน 2) หลักคุณธรรม ส่งเสริมการดำเนินงานโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ 3) ความโปร่งใส เน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีมและสร้างเครือข่ายในการทำงาน 5) ด้านสำนึกรับผิดชอบ มีความชัดเจนรวมทั้งผู้รับผิดชอบภายในของแต่ละงาน 6) ด้านความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลการบริหารงานของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ได้สร้างพึงพอใจแก่ผู้รับบริการซึ่งถือเป็นหลักการที่สามารถบริหารให้สมาคม และยังสามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมายที่จะช่วยสมาคมทำงานได้อย่างเหมาะสมและใช้บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพให้ดีที่สุด

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาท 4; การบริหาร; พันธกิจ

Abstract

This academic article aimed to explain the application of the principle of Itthipada 4 and the principle of good governance to promote good management according to the mission of the Association of Siamese Architects under the Royal Patronage There are 4 principles of Itthipada that lead to success: 1) Chantha is satisfied to manage the work to achieve success in accordance with the mission 2) persistence in managing the work to the best of my ability and not giving up on obstacles 3) Chitta is prudent before implementing it; 4) Vimangsa side, consider contemplating as a guideline for the next time. The governance principles consists of 6, namely, 1) rule of law, clearly defining the scope of powers and duties in administration 2) moral principles to promote operations without discrimination 3) transparency, emphasizing that all sectors are involved. Participate in the systematic audit 4) Participation aspect, work as a team and build a network at work, 5) Responsibility It is clear, including those responsible for each job. 6) Value for money. Make the most of your limited resources. The management of the Association of Siamese Architects under the Royal Patronage has created satisfaction for the service recipients, which is a principle that can be administered for the Association. It can also prioritize operations and goals that will help the association work optimally and use its personnel as efficiently as possible.

Keywords: Iddhipada 4; administration; mission

บทนำ

จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน กระแสคลื่นการเปลี่ยนแปลงของโลกด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง รวดเร็ว โดยเฉพาะเศรษฐกิจและสภาพสังคมเปลี่ยนไปสู่ การตลาดและการบริโภคนิยม ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย สภาพสังคมมีความซับซ้อน หลากหลายมากขึ้น มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาเชื่อมโยงกับระบบโทรศัพท์ โทรสารติดต่อทั่วโลก จากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขององค์กรจากองค์กรขนาดใหญ่เป็นองค์กรขนาดเล็ก ลดขั้นตอนการทำงาน ลดเอกสารที่ใช้ ลดจำนวนบุคลากร มีการแข่งขันขององค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าวิวัฒนาการทางการบริหาร (อนุศักดิ์ ฉันทไพศาล, 2555)

เมื่อปี พ.ศ. 2476 สถาปนิกซึ่งสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศจำนวนหนึ่งได้ร่วมปรึกษาหารือในการดำเนินการจัดตั้งสมาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยส่งเสริมวิชาชีพ สถาปัตยกรรมให้เจริญเป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปและเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในระหว่างสมาชิก

ด้วยกัน สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ในการสร้างสรรค์ความเจริญงอกงามทางสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อม และรักษาอารยธรรมของชาติ การศึกษาค้นคว้า การวิจัยและพัฒนา เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมและทันกับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย (สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2565)

พันธกิจเป็นการกำหนดทิศทางของสมาคม ซึ่งกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงและวิสัยทัศน์ในอนาคต ทำให้สามารถกำหนดพันธกิจและทิศทางการทำงานของการบริหารตามพันธกิจของสมาคมได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสอดคล้องในการปฏิบัติ การกำหนดกลยุทธ์ ทำให้ผู้บริหาร ผู้จัดการในส่วนต่าง ๆ และสมาชิกขององค์กรเกิดความไม่เข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของสมาคม ทำให้สมาคมไม่มีความพร้อม ต่อการเปลี่ยนแปลง หรือความท้าทายต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และยังไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมายที่จะช่วยสมาคมทำงานได้อย่างเหมาะสมและใช้บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพให้ดีเท่าที่ควร (ข่าวสารสมาคม, 2565)

ดังนั้นการนำพุทธธรรมอย่างหลักอิทธิบาท 4 ที่เป็นหลักธรรมแห่งความสำเร็จเข้ามาปรับและประยุกต์ใช้ให้การบริหารตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้บรรลุเป้าหมายด้วยดีประกอบด้วย ฉันทะ คือ มีความพอใจที่จะทำงานให้ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ วิริยะ คือ การปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค จิตตะ คือ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและมีการคิดค้นหาวิธีการป้องกันปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการบริหาร วิมังสา คือ ตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพและประสิทธิผลที่ได้รับและวัดผล ประเมินผล รวมถึงการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาบูรณาการเพื่อส่งเสริมการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

การบริหาร

การบริหารโครงการนี้ผ่านระยะเวลาการพัฒนาออกแบบและก่อสร้าง ซึ่งการบริหารดังกล่าวต้องทีมผู้ออกแบบได้เสนอแนวทางการออกแบบต่อตัวสถาปัตยกรรมหลายทางเลือก ไม่ว่าจะในรูปแบบของคอนกรีตเสริมเหล็ก กระจก ฯลฯ จนคณะกรรมการผู้บริหารต้องตัดสินใจใช้อิฐเป็นวัสดุก่อสร้างหลักของตัวอาคารในที่สุด ประสานความรู้สึกของผู้ใช้สถาปัตยกรรม การบริหารจัดการของการบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำทรัพยากรการบริหารมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ประกอบด้วย

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การนำ (Leading)
- 4) การควบคุม (Controlling) (รังสรรค์ ศรีประเสริฐ, 2549)

เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหาร ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

- 1) เป็นกระบวนการของการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน
- 2) เน้นที่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร
- 3) การทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยผสมผสานบุคลากรและทรัพยากร

(เนตร์พัฒนา ยาวีราช, 2550)

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานในการบริหารจัดการการบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและทรัพยากรในองค์กร เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร หลักในการบริหารนั้นขึ้นกับองค์กรว่าจะเลือกใช้การจัดการรูปแบบใด ซึ่งมีปัจจัยหลายด้าน ทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร และปัจจัยภายในองค์กรแนวคิดการบริหารงาน

การบริหารตามพันธกิจของการบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ความหมายของพันธกิจ

พันธกิจ คือ วัตถุประสงค์หรือเหตุผลที่ทำให้องค์กรต้องดำรงอยู่ พันธกิจจะเป็นข้อความที่บอกว่าองค์กรหรือบริษัทอยู่ในธุรกิจหรือทำธุรกิจเกี่ยวกับอะไร และมักบอกด้วยว่า องค์กรจะตอบสนองต้องการของลูกค้าอย่างไร องค์กรให้จำหน่ายสินค้าหรือบริการอย่างไร พันธกิจนี้ เป็นข้อความทั้งที่ยาวและสั้น ไม่ผิดอะไร ตัวอย่างพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ พันธกิจโดยทั่วไปจะเป็นข้อความที่กดดันให้องค์กรจะต้องกระทำการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (Gulick & Urwick, 1973) พันธกิจที่ดีต้องประกอบด้วย

- 1) ขอบเขตที่องค์กรจะทำ (Domain)
- 2) กลุ่มลูกค้าที่ต้องการจะให้บริการ (Customers)
- 3) ผลิตภัณฑ์หรือบริการหลักขององค์กร (Products or Services)
- 4) สถานที่หรือพื้นที่ที่จะดำเนินการ (Location)
- 5) ข้อความจะต้องสื่อสารถึงพนักงานในปรัชญา (Philosophy) หรือแนวทาง

ในการบริหารขององค์กร (Bardo & Hartman, 1982)

พันธกิจแบ่งเป็น 2 แบบคือ

- 1) พันธกิจแบบแคบ (Narrow Mission) เป็นพันธกิจที่จะจำกัดขอบเขตการดำเนินงานของบริษัท บนพื้นฐานของผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี และตลาดสินค้า การวางพันธกิจแบบนี้จะเป็นในองค์กรขนาดเล็ก ขอบเขตการทำธุรกิจจำกัดมีข้อเสีย คือ อาจเป็นการจำกัดการเติบโตขององค์กร

2) พันธกิจแบบกว้าง (Broad Mission) เป็นพันธกิจที่ขยายขอบเขตการดำเนินงานไปสู่ผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี และตลาดสินค้าที่แตกต่างกัน ซึ่งทำให้ออกาสที่องค์กรจะเติบโตมีสูง แต่ข้อเสียบางครั้งอาจจะกว้างเกินไปจนลูกค้าหรือแม้แต่พนักงานเกิดความสับสน (วิรัช สงวนวงศ์วาน, 2523)

สรุปได้ว่า พันธกิจของการบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ คือ เป้าหมายของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ จะต้องกำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นหลักแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่มีอยู่ในองค์กร เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นเมื่อมีเป้าหมายหรือหมายถึงพันธกิจที่กำหนดไว้ จะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้บุคลากรกรนั้น ได้ยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักอิทธิบาท 4

ความหมายของหลักอิทธิบาท 4

อิทธิบาท หมายถึง หลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่ง กิจการนั้น ๆ ที่เรียกว่า อิทธิบาท (ธรรมให้ถึงความสำเร็จ) ซึ่งมี 4 ข้อ (ที.ปา, (ไทย) 11/231/233.) คือ

1) ฉันทะ มีใจรัก คือพอใจจะทำสิ่งนั้นและทำด้วยใจรัก ต้องการทำให้เป็นผลสำเร็จอย่างดีแห่งกิจการหรืองานที่ทำ มิใช่สักว่าทำพอให้เสร็จ ๆ หรือเพียงเพราะอยากได้รางวัลหรือผลกำไร

2) วิริยะ พากเพียรทำ คือ ขยันหมั่นประกอบหมั่นกระทำสิ่งนั้นด้วยความพยายามเข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดทิ้ง ไม่ท้อถอย

3) จิตตะ เอาจิตฝึกฝน คือตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน เลื่อนลอย

4) วิมังสา ใช้ปัญญาสอบสวน คือ หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจสอบตรวหาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนเกินเลยบกพร่อง ขัดข้อง เป็นต้น ในสิ่งที่ทำนั้นโดยรู้จักทดลองวางแผน วัดผล คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง (แสงอรุณ โปรงธุระ, 2539)

สรุปได้ว่า การนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาใช้ในการบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักอิทธิบาทธรรม ที่ช่วยเสริมกำลังใจและผลักดันการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของสมาคม

หลักธรรมาภิบาล

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลนั้นมีการนำมาใช้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2532 โดยองค์กรระหว่างประเทศหลายองค์กรเช่นธนาคารโลก (World Bank) องค์กรสหประชาชาติ (United Nations-UN) ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (The Asian Development Bank-ADB) ซึ่งเสนอถึงการพัฒนาที่ดีจะต้องมีหลักการขั้นพื้นฐานที่จะสร้างความเป็นอยู่ของคนในทุกประเทศ ทุกสังคม

ที่มีความเท่าเทียมกัน การกระจายอำนาจ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการพัฒนา ตลอดจนมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่ารัฐบาลจะสามารถบริหารประเทศไปสู่เป้าหมายตามที่สัญญาไว้กับประชาชน (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2550)

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง ขบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคน งานที่ได้รับคำสั่งให้ทำหรืองานที่ร่วมกันทำจะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลักคือ

1) หลักนิติธรรม เคารพและปฏิบัติตามกติกา ระเบียบแบบแผน และกฎหมายต่าง ๆ โดยไม่ละเมิดกฎหมายหรือจงใจหลีกเลี่ยง หรือไม่เพราะไม่รู้ ศึกษาก่อนว่าจะผิดหลักนิติธรรมหรือไม่ก่อนที่จะทำลงไป

2) หลักคุณธรรม ในหลายแง่มุม เช่น เมตตาธรรม คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุขจริยธรรม ทำอะไรให้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอนกตัญญูกตเวทิตาการรู้จักบุญคุณและคิดจะตอบแทนหรืออุปการะรู้จักละเอียดและเกรงกลัวบาปกรรม การมีคุณธรรมจะช่วยยกคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

3) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกเรื่องราวในการทำงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตอบข้อสงสัยได้ชัดเจนทุกคำถาม

4) การมีส่วนร่วม พึงระลึกไว้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของสถาบันฯ นอกเหนือจากงานในหน้าที่แล้วกิจกรรมอื่นที่มีผลต่อสถาบันฯ จะต้องร่วมมือกัน อะไรที่ไม่ดีต้องทักท้วง

5) ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่ทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบันฯ ถ้าดีอยู่แล้วให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ถ้าผิดพลาดบกพร่องต้องช่วยกันแก้ไขไม่วางเฉย

6) ความคุ้มค่า ทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรมที่สัมผัส มองเห็นได้หรือรู้สึก คุ้มค่าหรือไม่คุ้มค่าตามหลักการข้างต้นทั้ง 5 มาครบถ้วนแล้วเมื่อพิจารณาถึงหลักความคุ้มค่าแล้วไม่ผ่านก็ควรทบทวนปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อผลงานให้มากที่สุด (Agere, 2000)

สรุปได้ว่า การบริหารงานสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ตามหลักธรรมาภิบาลทำให้เห็นถึงกระบวนการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะป็นโอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรม

หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

1) ด้านฉันทะ (ความพึงพอใจ) คือ มีความพอใจที่จะทำงานให้ได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ มีความกระตือรือร้นในการทำงานคือความสำเร็จและมีใจรักในงาน พัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้การบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

2) ด้านวิริยะ (ความเพียร) คือ การปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปฏิบัติงานเสร็จทันตามกำหนด

3) ด้านจิตตะ (เอาใจใส่) คือ การวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรม อย่างรอบคอบก่อนที่จะกำหนดเพื่อนำไปปฏิบัติ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจเพื่อให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและมีการคิดค้นหาวิธีการป้องกันปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์

4) ด้านวิมังสา (ความรอบคอบ) คือ พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยทุกครั้งเพื่อเป็นแนวครั่งต่อไป ตรวจสอบ/ทดสอบคุณภาพและประสิทธิผลที่ได้รับและวัดผล ประเมินผล การบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์อย่างเป็นรูปธรรม

หลักธรรมาภิบาล 6 กับการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ประกอบด้วย

1) ด้านหลักนิติธรรม หมายถึง ส่งเสริม พัฒนาและติดตามการปฏิบัติตามพันธะกรณีว่าด้วยการให้บริการและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิกและประชาชน การกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานที่ชัดเจนการกำหนดภาระหน้าที่หรือขั้นตอนการดำเนินงานของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ตามความสามารถที่กระทำได้ การออกกฎระเบียบต่าง ๆ ของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยมีการคำนึงถึงกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม

2) ด้านหลักคุณธรรม หมายถึง การสนับสนุนด้านสวัสดิการต่าง ๆ ต่อสมาชิกของสมาคม ตามที่คณะกรรมการกองทุนและที่ประชุมใหญ่สามัญหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญของสมาคมให้ความเห็นชอบ การส่งเสริมการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายนอกและภายในได้รับการปฏิบัติและการรับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ การสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อต่อการให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและเสมอภาคการควบคุมติดตามและตรวจสอบในการให้บริการเพื่อให้เกิดความเสมอภาคเป็นธรรมและ

เท่าเทียมเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคีในหมู่มวลชนสมาชิก เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรี รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพของสมาชิกและต่อสังคม

3) ด้านความโปร่งใส หมายถึง ระบบการตรวจสอบการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง การกระจายข้อมูลข่าวสารอย่างเปิดเผยได้รับอย่างทั่วถึง ระบบที่รับรองการตรวจสอบจากภายนอกที่เน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรและสถาบัน ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อพัฒนาและเผยแพร่ อุดมการณ์ บทบาท และหน้าที่ของสถาปนิก ให้วิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน

4) ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การกำหนดและรับรองมาตรฐาน กฎระเบียบ เกี่ยวกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มพร้อมทั้งนำมาปรับปรุงการบริหารงานเมื่อได้รับข้อเสนอแนะประสานสัมพันธ์ทำงานเป็นทีมและสร้างเครือข่ายในการทำงานสมาชิกสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับนโยบายและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญเกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทางร่วมแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนา

5) ด้านสำนึกรับผิดชอบ หมายถึง การกำหนดทิศทางและแผนตามพัฒนาการของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ที่ชัดเจนรวมทั้งผู้รับผิดชอบภายในของแต่ละงานผู้บริหารได้สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องของแผนรวมขององค์กรแก่ทุกคนที่รับผิดชอบการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและมีการวางแผนสำรองในกรณีเกิดปัญหาความขัดแย้งมีระบบให้สมาชิกได้ตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคมรวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบการบริหารงานของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

6) ด้านความคุ้มค่า หมายถึง การสำรวจความพึงพอใจของการบริหารงานอยู่อย่างสม่ำเสมอการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมผลการบริหารงานของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์สร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

สรุปได้ว่า สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องโดยมีการคำนึงถึงกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรมสนับสนุนด้านสวัสดิการต่าง ๆ ต่อสมาชิกของสมาคม ตามที่คณะกรรมการกองทุนและที่ประชุมใหญ่สามัญหรือที่ประชุมใหญ่วิสามัญของสมาคมให้ความเห็นชอบ การส่งเสริมการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายนอกและภายในได้รับการปฏิบัติและการรับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

สรุป

การนำหลักพุทธธรรม อธิปไตย 4 และหลักบริหารธรรมาภิบาล 6 มาช่วยในการบริหารที่ดีตามพันธกิจของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งหลักอธิปไตย 4 นั้น เป็นธรรมที่นำมาสู่ความสำเร็จ มี 4 ประการ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือ 1) ด้านฉันทะคือ บุคลากรมีความพอใจที่จะทำงานให้ได้บรรลุผลสำเร็จตามพันธกิจ 2) ด้านวิริยะ การที่บุคลากรปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค 3) ด้านจิตตะ บุคลากรมีความเอาใจใส่อย่างรอบคอบก่อนที่จะกำหนดเพื่อนำไปปฏิบัติ 4) ด้านวิมังสา บุคลากร มีความรอบคอบ พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางครั้งต่อไป และหลักบริหารธรรมาภิบาล 6 ประกอบด้วย 1) ด้านหลักนิติธรรม คือ กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานที่ชัดเจน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ออกกฎระเบียบต่าง ๆ ของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์โดยคำนึงถึงกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และเป็นธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม คือ ส่งเสริมการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายนอกและภายใน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อต่อการให้บริการอย่างเท่าเทียม 3) ด้านความโปร่งใส คือ ตรวจสอบการบริหารที่มีประสิทธิภาพสูง กระจายข้อมูลข่าวสารอย่างเปิดเผย โดยเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ 4) ด้านการมีส่วนร่วม คือ รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงการบริหารงานเมื่อได้รับข้อเสนอแนะ ทำงานเป็นทีมและสร้างเครือข่ายในการทำงาน และสมาชิกสภาสมาคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับนโยบายอย่างอิสระ 5) ด้านสำนึกรับผิดชอบ คือ กำหนดทิศทางและแผนตามพัฒนาการของสมาคมฯ ที่ชัดเจนรวมทั้งผู้รับผิดชอบภายในของแต่ละงานผู้บริหาร สื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องของแผนแก่ทุกคนที่รับผิดชอบ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและมีการวางแผนสำรองในกรณีเกิดปัญหาความขัดแย้ง 6) ด้านความคุ้มค่า คือ สำรองความพึงพอใจของการบริหารงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลการบริหารงานของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์จะต้องสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการซึ่งถือเป็นธรรมที่สามารถบริหารให้สมาคมหรือทุกสังคม มีความเท่าเทียม มีความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตลอดจนการพัฒนา การบริหารให้ดีมีคุณภาพและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ดังนั้นหลักพุทธธรรม สามารถทำให้สมาคมเกิดความเข้าใจในภาพรวมและศักยภาพของสมาคม ทำให้มีความพร้อม ต่อการเปลี่ยนแปลง หรือความท้าทายต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และยังอาจจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมายที่จะช่วยสมาคมทำงานได้อย่างเหมาะสมและใช้บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพให้ดีที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวสารสมาคม. (2565). *กิจกรรมสมาคม*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.tuda.or.th/index.php/tuda-news/>
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2550). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ศรีประเสริฐ. (2549). *การจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ:ธรรมสาร.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2553). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2565). *ประวัติสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://asa.or.th>
- แสงอรุณ โปรงธุระ. (2539). *พุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- อนุศักดิ์ ฉิ้นไพศาล. (2555). *องค์กรและการจัดการสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- Agere, S. (2000). *Promoting Good Governance: Principles, Practices and Perspective*. London: Commonwealth Secretariat.
- Bardo, J. W. & Hartman, J. j. (1982). *Urban Sociology: A Systematic Introduction*. U.S.A.: F.E. Peacock Publishers, Inc.
- Gulick, L & Urwick, L. (1973). *Papers on the Science of Administration*. New York: Institute of Public Administration.